

(WWW.PROODOS.GR)

104, (:: 210 9514517)
109, (:: 210 9355996)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

17

2016

A. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tum Scipio cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium **domesticorum** in tecto conlocavit. Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius **admiratum** se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt.

Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et **cupiditate pugnandi** permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et **fortior** hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit.

Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antonii fuerat, Athenas confugit. Ibi vix animum **sollicitum** somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.

Itaque cavete periculum, tutamini patriam. **Opibus** urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse.

Hinc ad commilitones suos eum adduxit. Ab his in castra delatus est tristis et trepidus, dum obvia turba **quasi moriturum** eum miseratur. Postero die Claudius imperator factus est.

Meliora enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim vieta et mollia, non matura **mox** fiunt sed putria.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

B. Παρατηρήσεις:

1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

fores: κλητική ενικού

ianuae: γενική πληθυντικού

filius: γενική ενικού

verbis: αιτιατική ενικού

proelii: ίδια πτώση στον αντίθετο αριθμό
exercitu: ίδια πτώση στον αντίθετο αριθμό
species: δοτική ενικού
discrimine: ονομαστική πληθυντικού
commilitones: αφαιρετική αντίθετου αριθμού
pomis: κλητική ίδιου αριθμού

(ΜΟΝΑΔΕΣ 10)

1β. Να γράψετε τους τύπους των αντωνυμιών που ζητούνται :

ipsum: γενική ενικού θηλυκού γένους
quod: αιτιατική πληθυντικού ίδιου γένους
se: αιτιατική πληθυντικού ά' προσώπου
his: ονομαστική πληθυντικού θηλυκού γένους
idem: γενική πληθυντικού αρσενικού γένους

(ΜΟΝΑΔΕΣ 5)

1γ. Να γραφούν οι τύποι επιθέτων και επιρρημάτων που ζητούνται:

clara: επίρρημα συγκριτικού βαθμού
sanctum: ίδια πτώση, γένος και αριθμός στον συγκριτικό βαθμό
cupide: δυο άλλοι βαθμοί
extremo: ονομαστική πληθυντικού, θετικού βαθμού στο θηλυκό γένος
tristis: γενική ενικού, υπερθετικού βαθμού στο ουδέτερο γένος
meliora: θετικός βαθμός επιρρήματος και δοτική πληθυντικού αριθμού, υπερθετικού βαθμού στο αρσενικό γένος
postero: ίδια πτώση και αριθμός, υπερθετικού βαθμού στο ίδιο γένος
mollia: επίρρημα θετικού βαθμού

(ΜΟΝΑΔΕΣ 5)

2. Να γράψετε τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

admiratum: αιτιατική ενικού γερουνδιακού θηλυκού γένους και κλητική ενικού μετοχής ενεστώτα ουδετέρου γένους
reserari: γ' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας
intromitti: γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού αντίθετης φωνής
congre diamur: απαρέμφατο μέλλοντα και αφαιρετική πληθυντικού μετοχής παρακειμένου ουδετέρου γένους
cernatur: απαρέμφατο παρακειμένου και ά' ενικό οριστικής παρατατικού της παθητικής περιφραστικής συζυγίας
confisus: β' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
confugit: ά' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα ίδιας φωνής
adduxit: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ίδιας φωνής και δοτική γερουνδίου
scribam: απαρέμφατο ίδιου χρόνου αντίθετης φωνής

gignuntur: β' ενικό οριστικής παρακειμένου ίδιας φωνής(να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)

(ΜΟΝΑΔΕΣ 10)

3.Αφού αντικαταστήσετε τον τύπο «cernatur» με τον τύπο «cernabatur» να κάνετε την απαραίτητη αλλαγή στην δευτερεύουσα πρόταση:
« Quanto miles Latinus Romano antecellat»

(ΜΟΝΑΔΑ 1)

4α.Να δηλωθεί η απαγόρευση με άλλο τρόπο: neminem credideritis patriae consulturum esse

4β.Να δηλωθεί η απαγόρευση με όλους τους δυνατούς τρόπους: tutamini patriam

(ΜΟΝΑΔΕΣ 2)

5.Να μετατραπεί η ενεργητική φωνή σε παθητική και το αντίστροφο:

-Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt.

-Adulescens hasta eum transfixit et armis spoliavit.

- Ab his in castra delatus est tristis et trepidus.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 4,5)

6.Να αναλύσετε τις παρακάτω μετοχές:

-abiectis armis (με τον ιστορικό-διηγηματικό cum)

-permotus (να δηλώνει αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

(ΜΟΝΑΔΕΣ 3,5)

7α.Να δηλώσετε τις ίδιες επιρρηματικές έννοιες με άλλο τρόπο:

-fortior hoste

-post bellum Actiacum

7β.Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη λέξη «Athenas» και να να δηλώσετε την ίδια επιρρηματική έννοια για το ουσιαστικό «Neapolis».

(ΜΟΝΑΔΕΣ 3)

8.Να χαρακτηριστούν πλήρως οι δευτερεύουσες προτάσεις:

- cum se ipsum captum venisse eos existimasset

- ut singularis proelii eventu cernatur

- cum repente apparuit ei species horrenda

(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

9.Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι παρακάτω όροι:

domesticorum, admiratum, eventu, cupiditate, pugnandi, fortior, sollicitum, opibus, quasi moriturum, mox.

(ΜΟΝΑΔΕΣ 10)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (17/01/16)

A. Βλ. φροντιστηριακό βιβλίο

B1α. foris, ianuarum, filii-i, verbum, proeliorum, exercitibus, speciei, discrimina, commilitone, poma

1β. ipsius, quae, nos, hae, eorundem

1γ. clarius, sanctius, cupidus-cupidissime, exterae, tristissimi, bene, optimis, postremo-postumo, molliter

2. admirandam-admirans, reseraturi-ae-a fuerint, intromitteret, congressurum-am-um//-os-as-a esse – congressis, conspectum esse—cernendum eram, confisi essetis, confugimus-confugiemus, adduc-adducendo, scriptum iri, genitum es

3. Quanto miles Latinus Romano antecelleret

4α. Nolite aliquem credere patriae consulturum esse

4β. Nolite tutari patriam// Ne tutati sitis patriam

5. –Haec postquam Scipioni a domesticis relata sunt.
-Is hasta transfixus est et armis ab adolescente spoliatus est.
-Hi in castra detulerunt eum tristem et trepidum.

6. -Cum praedones arma abiecissent.
-Cum permotus esset

7α. -fortior quam hostis
-Actiaco post bello

7β. Απρόθετη αιτιατική κίνησης σε τόπο στο ρήμα confugit
Neapolim

8. -cum se ipsum captum venisse eos existimasset: δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση, η οποία εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο cum και εκφέρεται με υποτακτική, επειδή η αιτιολογία είναι το αποτέλεσμα εσωτερικής, λογικής διεργασίας. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική χρόνου υπερσυντελικού (existimasset) και εφόσον το ρήμα της κύριας πρότασης είναι ιστορικού χρόνου (conlocavit), η δευτερεύουσα πρόταση εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης.

-ut singularis proelii eventu cernatur: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο περιεχόμενο της κύριας. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut* επειδή είναι καταφατική· εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι κάτι το επιθυμητό, και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*cernatur*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*congregiamur*) και αναφέρεται στο παρόν ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: ο σκοπός είναι δηλ. ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του).

-cum repente apparuit ei species horrenda: δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης «*Ibi vix animum sollicitum somno dederat*». Εισάγεται με τον αντίστροφο σύνδεσμο *cum*, γιατί δηλώνει αιφνίδιο γεγονός (ονομάζεται αντίστροφος, γιατί το κύριο νόημα βρίσκεται στη δευτερεύουσα και το δευτερεύον στην κύρια), εκφέρεται με οριστική παρακειμένου και σε σχέση με την προσδιοριζόμενη κύρια πρόταση δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν. Μετά τον αντίστροφο *cum* υπάρχει το επίρρημα *repente*, ενώ στην κύρια πρόταση (σε υπερσυντέλικό το ρήμα της) υπάρχει το επίρρημα *vix*.

9.

domesticorum: γενική του περιεχομένου ή γενική διαιρετική στο *praesidium*

admiratum: αιτιατική σουπίνου που δηλώνει τον σκοπό, εξαιτίας του απαρεμφάτου *venisse* που δηλώνει κίνηση

eventu: αφαιρετική που δηλώνει σημείο εκκίνησης για εκτίμηση, κρίση στο *cernatur*

cupiditate: αφαιρετική του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο *permotus*

pugnandi: γενική γερουνδίου, γενική αντικειμενική στο *cupiditate*

fortior: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα *transfixit* (αναφέρεται στο εννοούμενο υποκείμενο *adulescens*)

sollicitum: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *animum*

opibus: αφαιρετική οργανική του μέσου στο *confidere*

quasi moriturum: αιτιολογική μετοχή (λόγω του *ρ*. ψυχικού πάθους *miseratur*) υποθετικής αιτιολογίας (λόγω του *quasi*), συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος, δηλώνει το υστερόχρονο

mox: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *fiunt*

Πρόσδος